

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele 2020. szeptember

AKTUÁLIS

Megújul a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság központja

Zajlik a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság Tettye téri központjának felújítása. A rekonstrukcióra azért volt szükség, mert az épület tetőszerkezete mára elhasználódott, tartószerkezete károsodott, és az elavult műszaki kialakítású, szűkös alapterületű tetőtéri irodák is átalakításra szorultak. A tető és a belső terek felújítása az épület alapterületének minimális növekedésével, két alaprajzi szinten modern irodák kialakításával párosult. Az utcai homlokzaton az épületrész régi egységének képe nem változik, a bővítmény utcafronti megjelenése és különleges kerti (északi) homlokzatának képe pedig a projekt igényes tervezőcsapata, Kokas Ignác és társai munkáját dicséri.

A munkálatok a Nork Kft. kivitelezésében 2020 márciusában kezdődtek, a tervezett ütem szerint haladnak, és a megújult, kibővített épületet a vállalt határidőre a kivitelező át is adja. Az Igazgatóság a tervek szerint 2021 elején költözik vissza megújult és az újonnan kialakított hivatalos helyiségeibe. A DDNPI ügyfelei ekkortól – a Pintér-kert látogatói pedig a tavaszi nyitástól – az épületet és a Pintér-kertet már úgy kereshetik fel, hogy az épületfelújítás miatti jelenlegi korlátozásokkal, az építkezés miatti esetleges kellemetlenségekkel nem kell számolniuk. Sőt, a kert és az igazgatóság épülete a projekt befejezése után látogatói szempontból újdonságokkal is szolgál majd.

Gyermekek és felnőttek számára mindig kedvelt látnivalóként szolgált a Pintér-villa melletti aranyhalas medence a vízköpő csobogóval. Pintér János, a kert egykori gazdája a medencét a hegyoldalból érkező ösvény tengelyébe tervezte, a vízköpő figurája pedig az érkezővel szemben helyezkedett el, és szolgált hangulatos látványelemként. A most újonnan létesülő épületszárny tégigénye és a medence felújításának szükségessége már tervezéskor azt a szerencsés megoldást sugallta, hogy a medencét elnyújtottabb formában, megnövelt vízfelülettel, modernebb műszaki kialakítással tudjuk újjáépíteni, természetesen nem lemondva az eredeti vízköpőről sem, amely most északi irányba, az épülethez a medence mellett sétálva érkező látogatóval szembe fog nézni, mögötte a medencéhez kapcsolt, dísznövényes ágyással. Az aranyhalas medence látványába egykor belekomponált, de annak arányait hamar túlnövő, mára felkopaszodott és veszélyessé vált két koros feketefenyő egyedről növényegészségügyi, élet- és vagyonbiztonsági, nem utolsósorban pedig természetvédelmi okokból sajnos meg kellett válnunk. A fenyők pótlására az építkezés és tereprendezés végeztével Pintér János emlékére a villa előkertjébe különleges örökzöldet ültet az Igazgatóság.

A Pintér-kert emblematikus díszét, a Bartos Erika mesekönyvének köszönhetően már nem csak a Pintér-kert, de egész Pécs egyik kultikussá vált bélyegét, a Zsolnay pirogránit szárnyas oroszlánt az építkezés idejére biztonságba helyeztük és a restaurálása is megtörténik. Látogatói újdonság lesz még a Natura 2000 „múzeumszoba”. A Pintér-villa több ütemben épült, amelyek közül a legkorábban létesült tömb földszinti helyiségének falai és mennyezete eredeti formájukban fennmaradt, patinás, mívés faburkolattal vannak ellátva, a falburkolat kis beugróiban korabeli fotográfiákkal. Helyszűke miatt korábban itt is iroda működött, a közeljövőben a Pintér-kert vezetett látogatásain részt vevők számára megtekinthető múzeumszoba lesz belőle, a Natura 2000 európai uniós természetvédelmi hálózatról is tájékoztatást nyújtó, látványos információs blokkal.

Denevérodú a bölcskei óvodában

Szeptember 1-jén egy új denevér szálláshely került kialakításra a bölcskei Mesevár Óvodában az óvoda, a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság és a Tolna Megyei Természetvédelmi Alapítvány együttműködésének köszönhetően. Az óvoda munkatársai még júniusban jelezték a Nemzeti Park Igazgatóság munkatársainak, hogy denevérek telepedtek meg az épületben, és sajnos a tetemes mennyiségű guano mellett több csupasz denevérkölyköt is találtak a fal tövében.

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálatának tagjai megállapították, hogy mintegy 100 példány védett fehérszélű törpedenevér (*Pipistrellus kuhli*) telepedett meg, és alkotott szülőkolóniát az óvoda épületében. Az erős kölyköket visszahelyezték a kolóniához, a gyengébbeket mesterséges nevelésbe vették. Mivel a denevérek pont a gyermekek által használt udvarrészen éltek, a nemzeti park igazgatóság munkatársai a denevérek nyár végi szakszerű kizárása mellett döntöttek. Az óvoda munkatársainak elkötelezett természetszeretetét tükrözi, hogy beleegyeztek abba, hogy az épület egy másik alkalmas pontján egy új denevérszállás kerüljön kialakításra, így biztosítva a kolónia számára új alternatív élőhelyet a későbbiekben. Szeptember elsejére a kolónia elhagyta az eredeti szálláshelyét, így a denevérek zavarása nélkül bezárhatóvá vált a régi szállás. Ezzel párhuzamosan egy új, speciálisan denevérek számára alkalmas szálláshely került kialakításra az épület homlokzatán, alig 30 méterre az eredetitől. A munkát az őrszolgálat tagjai végezték, a szükséges faanyagot a Tolna Megyei Természetvédelmi Alapítvány biztosította.

Reméljük, jövőre birtokba veszik az új szállást, és így békében élhetnek egymás mellett a denevérek és az ovisok Bölcskén.

Fehérszélű törpedenevérek

Az új denevérszállás

(Szöveg és fotók: Dombi Imre)

A holtfa, mint éltető elem

Furcsán hangozhat, hogy az elpusztult fák ugyan hogyan tölthetnék be ezt a szerepet. Pedig így van. Az erdő nem csupán fák halmaza, hanem egy rendkívül összetett rendszer, melyben növények, gombák, állatok élnek szoros kölcsönhatásban. Ennek a rendszernek számos nélkülözhetetlen összetevője van, melyek egyszerűen nem hiányozhatnak belőle. Ilyen a holtfa is. A természetes úton elhalt faegyedek, földön fekvő, korhadó törzsek, lábonszáradt matuzsálemek szerepe összetett és sokrétű. Bomlásukkal tápanyag-visszapótlást jelentenek az erdő talajának. Sok vizet tárolnak, melyet hosszú időn keresztül párologtatnak el, így az erdő klímaberendezéseiként működnek. Élőhelyet biztosítanak számtalan alacsonyrendű élőlénynek, többek között a védett orrszarvú- és szarvasbogarak lárváinak. Lakóhelyet adnak az odúlakó fajoknak, mint a harkályok, cinegefélék, légykapók, denevérek. Táplálkozóhelyet biztosítanak olyan fajok számára, melyek a korhadó faanyagból szerzik rovarláplékukat. Szóval a fa holtában is életet visz az erdőbe, hozzájárul annak természetes állapotához. Ezt az állapotot mutatja meg nekünk a közép fakopáncs jelenléte. Ez a madárfaj ragaszkodik a holt faanyaghoz, abból szerzi táplálékát, abba ácsolja odúját. Ez az életmódja annyira markáns, hogy a közép fakopáncs jelenlétéből, vagy hiányából,

következtetni lehet az erdők állapotára. Mivel közösségi jelentőségű fajról van szó, jelölő fajként szerepet játszott a NATURA 2000 területek kijelölésekor. Így volt ez a Mecsek NATURA 2000 terület esetében is, mely 26 000 ha-on fedi le a hegység erdeit.

Szöveg és fotó: Völgyi Sándor

Őszi kikerics Drávaszentesen

Virágzik a kora ősz egyik jellegzetes hagymás növénye, az őszi kikerics, mely rózsaszínes-lilás virágaival borítja be a drávaszentesi üde réteket, legelőket. A növény nagyon hasonlít a krókuszra, azonban annál nagyobb pohár alakú virágai augusztus-szeptember hónapban, levelek nélkül bújnak elő. Hosszú, fényes levelei csak tavasszal kezdenek el kihajtani, melyek akár a 30 cm-t is elérhetik és melyek nyár elején visszahúzódnak. A virágaiból kifejlődő toktermés tavasszal fejlődik ki, melynek beérett magjait a hangyák hordják szét.

Nevét a Fekete-tengerhez közeli településről, Colchis-ról kapta, mely város a méregkeverők hazája volt, és a monda szerint a király lánya e növényt használta mérgei elkészítéséhez.

A növény minden része erősen mérgező, népi nevei között nem véletlenül szerepel a kutyadöglesztőfű. A legelő állatok elkerülnek, azonban a kecskék, juhok kis mennyiségben fogyasztják. Egyes hatóanyagait a rákgógyászatban hasznosítják.

Szöveg és fotó: Schulcz Andrea

FELHÍVÁS

Felhívás Duna-Dráva Nemzeti Parki Termék védjegy kérelmezésére

Pályázatunk alkalmával a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság védjegyet kíván adományozni azoknak a jellegzetes helyi, kereskedelmi forgalomba hozható élelmiszereknek és kézműves termékeknek, melyek többnyire természetes alapanyagokból készülnek és igazoltan a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság működési területéről, természetvédelmi oltalom alatt álló területről (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, Natura 2000 terület vagy ezen külterületekhez tartozó települések) származnak.

Pályázni vadon termő és termesztett növények (zöldség, gyümölcs, fűszer-, gyógynövény, gomba, fa, szalma, vessző) mellett, agyag és zsiradék feldolgozásából eredő: krém, paszta, csatni, szörp, tinktúra, szirup, lekvár, zselé, dzsem, aszalvány, fűszerkeverék, savanyúság, tea, olaj, liszt, ecet, szappan, balzsam, valamint faragványok, kosarak, kerámia termékekkel lehet.

Célunk, hogy olyan termékeket jutalmazzuk védjeggyel, melyek a természetvédelmi szempontok mellett esetleges kulturális értékkel is bírnak, ezért kiemelt bírálati szempont, hogy a termék alapanyaga, elkészítési módja, kézműves termékek esetén funkciója szorosan kapcsolódjon a környezetvédelemhez, illetve a térség hagyományaihoz.

A védjegy megszerzéséhez védjegyhasználati kérelmet kell benyújtani, a dokumentum letölthető a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság honlapjáról (www.ddnp.hu). Pályázónként több termék is benyújtható. Beadási határidő: 2020. október 30., 12.00 óra, a bírálat időpontja: 2020. november.

PROGRAMAJÁNLÓ

Ingyenes szakvezetések az Idősek Világnapján a Pintér-kert Arborétumban

Október elseje az Idősek Világnapja. A jeles nap alkalmából a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság érdekes programot és kedvezményes látogatási lehetőséget kínál. A pécsi Pintér-kert Arborétumban a látogatók szakvezető kíséretével ismerhetik meg a kert életének sajátosságait, az ősz színeiben pompázó növényvilágot. A séták 2020. október 1-jén 10.00 és 14.00 órakor indulnak a Pintér-kert bejáratától. Részvételi díj: 400 Ft/fő, nyugdíjasoknak ingyenes.

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság programjai 2020. októberében

Október 1.: Idősek Világnapja a Pintér-kert Arborétumban

A látogatók szakvezető kíséretével ismerhetik meg a kert életének sajátosságait, az őszi színeiben pompázó növényvilágot.

Helyszín, időpont: Pécs, Pintér-kert Arborétum, 10.00 és 14.00 óra, a részvételi díj: 400 Ft/fő, nyugdíjasoknak igazolvánnyal ingyenes.

Október 3.: Mecseki „cseppkőrút” – Túra elektromos kerékpárral

Ezt az e-bike túrát a Nyugati-Mecsek látványosságai köré szerveztük. Nem maradhatnak ki belőle az orfűi malmok, a Vízfő tanösvény, az Abaligeti-barlang, a kővágószőlősi és a cserkúti Árpád-kori templom, és a Mecsek csodálatos erdei sem. Gyönyörű utakon, a Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzet természeti és kultúrtörténeti értékekben gazdag erdeiben, hegyen-völgyön keresztül tekerünk, amely az e-bike-okkal könnyen megtehető.

Időpont: 9.00 óra. Találkozási pont: Pécs, Tetye tér buszmegálló (a Tetye Vendéglővel szemben). A részvételi díj: 7.500 Ft/fő. Jelentkezés, információ: Tel.: 30/858-7265 - E-mail: info@helian.hu - www.helian.hu

Október 3.: Őszi kenutúra a Külső-Bédán

A Duna-Dráva Nemzeti Park Béda-Karapancsa Tájegysége a Duna magyarországi alsó szakaszának kiemelkedő értéket képviselő élőhelyeit foglalja magába. A program erre a különleges területre kalauzolja az érdeklődőket. A résztvevők először kenutúrát tehetnek a Duna hullámterén található varázslatos Külső-Béda mellékágon, majd a Fehér Gólya Múzeumban egy tartalmas tárlatvezetés során ismerhetik meg e gyönyörű madarak életét.

A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért minden esetben előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/846-6020.

Helyszín, időpont: Kölked, Fehér Gólya Múzeum, 10.00 óra. A program időtartama: 4 óra, a részvételi díj: 2-14 éves korig: 1900 Ft/fő, 14 éves kor felett: 2200 Ft/fő.

Október 10.: Geotóp Nap : szakvezetéses túra a Szársomlyóra

Magyarország legdélibb hegyvidékének – a Villányi-hegységnek – legmagasabb tömbje a Szársomlyó. A hegy anyaga különböző korú, nagy tisztaságú mészkő. Tengeri üledék, mely a földtörténeti középidőben rakódott le. Oldódásának nyomai a légrégebbi karsztmaradványok Magyarországon. Az eredetileg vízszintes mészkőrétegek az erőteljes hegységképző erők hatására összetöredeztek és egymásra tolódva kibillentek. Túránkon a hegy gerincén kibillent mészkőpikkelyek peremén fogunk haladni. A rétegfejek sorai igen látványosak, ezekhez népi monda is kapcsolódik: az Ördögszántás. A hegy kiemelkedése sajátos és igen eltérő mikroklímátikus viszonyokat hoz létre a déli és az északi oldalon, szubmediterrán klímaterületein botanikai ritkaságok élnek. A Szársomlyón 75 védett növényfajt találtak, közülük 4 faj kizárólag itt fordul elő hazánkban. A szakvezetéses túrán mindezen értékek komplex bemutatása fog megtörténni.

Helyszín, időpont: Nagyharsányi Szoborpark, 10.00 óra. A program időtartama: 3 óra, a részvételi díj felnőtteknek 1200 Ft/fő, 18 éves korig és nyugdíjasoknak 800 Ft/fő.

Október 17.: A Közép-Mecsek kincsei – túra elektromos kerékpárral

A Mecsek Magyarország talán legváltozatosabb felépítésű hegysége, amely csodáival, védett természeti értékeivel elkápráztat, és olyan belső hegyi utakat kínál, amelyre a legigényesebb bringások is csettinteni fognak. A Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzet vadregényes erdeiben tekerhetünk, lehet egyet csobbanni a Pécsi-tóban, kóstolni a legjobb mecseki mézeket, sajtokat vagy látogatást tenni egy működő malomban. Közben olyan belső régi bányász útvonalon is végig tekerünk, amelynek a létezéséről se tudtál. A túravezető pedig csak mesél és mesél.

Időpont: 9:00 óra. Találkozási pont: Pécs, Tetye tér buszmegálló (a Tetye Vendéglővel szemben). A részvételi díj: 7.500 Ft/fő. Jelentkezés, információ: Tel.: 30/858-7265 - E-mail: info@helian.hu - www.helian.hu

Október 17., A Nyugat-Mecsek „csúcsai” - Jelvénygyűjtő túra

A túra résztvevői az őszi erdő szépségein, és a kilátópontok nyújtotta látványon túl betekintést nyerhetnek a sisakvirágos-tetőerdő értékeibe, és néhány példán keresztül bepillanthatnak az erdei ökoszisztéma működésébe.

Helyszín, időpont: Misina-tető, buszforduló; 9.00 óra. A túra hossza, időtartama: 4 km, 3 óra, a részvételi díj: 700 Ft/fő.

Október 24.: Kilátótúra a Mecsek közepén elektromos kerékpárral

Ezt az e-bike túrát a Mecsek középső részének legszebb kilátópontjaira szerveztük. Célunk, hogy minél több csodálatos képet mutassunk a Mecsekről gyönyörű mediterrán városunkra – Pécsre, miközben a természeti értékekben gazdag Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzet hangulatos erdeiben kerékpározunk. Mindezt az e-bike-ok segítségével tesszük meg, amely lehetővé teszi, hogy élvezzük a túrát még hegynek felfelé is.

Időpont: 9.00 óra. Találkozási pont: Pécs, Tettye tér buszmegálló (a Tettye Vendéglővel szemben). A részvételi díj: 7.500 Ft/fő. Jelentkezés, információ: Tel.: 30/858-7265 - E-mail: info@helian.hu - www.helian.hu

A programokon mindenki saját felelősségére vesz részt. A résztvevők tudomásul veszik, hogy a programon kép-, illetve videofelvétel készülhet. A résztvevők a programon való részvételükkel hozzájárulnak a kép-, videofelvétel készítéséhez, és annak a DDNPI weboldalaira és Facebook oldalaira történő feltöltéséhez, valamint a DDNPI kommunikációjához, marketingjéhez történő időbeli korlátozás nélküli felhasználásához.

A DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG BEMUTATÓHELYEI

- Abaligeti-barlang – <https://ddnp.hu/okoturizmus/bemutatohelyek/abaligeti-barlang>
- Abaliget, Denevérmúzeum - <https://ddnp.hu/okoturizmus/bemutatohelyek/denevermuzeum>
- Dráva Kapu Bemutatóközpont – https://ddnp.hu/okoturizmus/bemutatohelyek/drava_kapu_bemutakozpont
- Fehér Gólya Múzeum, Kőlked – <http://www.fehergolyamuzeum.hu>
- Mészégető-források barlangja, Orfű – <http://www.kalandbarlang.hu>
- Mohácsi Nemzeti Emlékhely – <http://www.mohacsiemlekhely.hu>
- Nagyharsányi Szoborpark – https://ddnp.hu/okoturizmus/bemutatohelyek/nagyharsanyi_szoborpark
- Ős-Dráva Látogatóközpont, Szaporca – <http://www.odlk.hu>
- Pintér-kert Arborétum, Pécs – https://ddnp.hu/okoturizmus/bemutatohelyek/pinter-kert_arboretum
- Tettyei Mésztufa-barlang, Pécs – <http://www.barlangpecs.hu>

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály
7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 30/405-4571, 30/377-3388

E-mail: wodtke@ddnp.hu, komlos@ddnp.hu
www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, kérjük jelezze ezt számunkra „Hírlevél leiratkozás” tárgyú [e-mailben](mailto:info@ddnp.hu)! Köszönjük!